

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

409, 9.10.2025

Biroul permanent al Senatului

427, 27.10.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea
drepturilor persoanelor cu handicap**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (b409/16.09.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/5239/23.09.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D767/24.09.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât, cu unele excepții, în cuprinsul respectivului act normativ, să fie înlocuit termenul „handicap” cu termenul „dizabilitate”.

Potrivit Expunerii de motive, intervențiile legislative vizează „o dublă perspectivă pe de o parte, necesitatea asigurării unității terminologice, aceasta fiind una dintre exigențele principale ale tehnicii legislative, pe de cealaltă parte, nevoia de actualizare a cadrului legislativ cu termeni și expresii care se folosesc în realitate astăzi.”.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor organice, potrivit art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României,

iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **titlu**, semnalăm că, potrivit prevederilor art. 41 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „(4) *Se interzice ca denumirea proiectului unui act normativ să fie aceeași cu cea a altui act normativ în vigoare.*”.

Precizăm că în fondul activ al legislației naționale se regăsește și **Legea nr. 193/2015 pentru modificarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap**.

5. Referitor la soluția legislativă de înlocuire a termenului „*handicap*” cu termenul „*dizabilitate*”, precizăm că, atât în acte juridice europene, convenții internaționale, cât și în legislația din România, sunt utilizați uneori alternativ, alteori concomitent, termenii „*handicap*”, respectiv „*dizabilități*”.

În acest sens, menționăm că în **Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene**¹, la art. 21 alin. (1), este interzisă discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un **handicap**, vârsta sau orientarea sexuală. Totodată, la art. 26 este prevăzut că „*Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de măsuri care să le asigure autonomia, integrarea socială și profesională, precum și participarea la viața comunității.*”.

Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la data de 26 septembrie 2007, intrată în vigoare la data de 3 mai 2008, și ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, marchează trecerea de la o perspectivă medicală/caritativă către o perspectivă întemeiată pe drepturile omului. Ea definește persoanele cu dizabilități astfel: „*Persoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.*”

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT>

Prin ratificarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, România și-a asumat garantarea protecției efective și fără discriminare a drepturilor persoanelor cu dizabilități. Persoanele cu dizabilități trebuie să beneficieze de recunoaștere egală în fața legii, pentru a-și exercita toate drepturile fundamentale, trebuie să aibă acces egal la justiție în situația în care le sunt încălcate drepturile și trebuie să obțină un remediu efectiv.

De lege lata, sintagma „persoane cu dizabilități” nu este definită în cuprinsul vreunui act normativ din România. Totodată, este de menționat că în fondul activ al legislației din România se utilizează atât termenul „*handicap*”, cât și cel de „*dizabilitate*” în mai multe acte normative.

Precizăm că, potrivit prevederilor art. 50 din Constituția României, republicată, „*Persoanele cu **handicap** se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor.*”.

Sintagma „persoane cu **handicap**” este definită la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca fiind „*acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale.*”.

Pe de altă parte, la art. 5 pct. 16 este definit termenul „*dizabilitate*” ca „*termenul generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, definite conform Clasificării internaționale a funcționării, dizabilității și sănătății, adoptată și aprobată de Organizația Mondială a Sănătății, și care relevă aspectul negativ al interacțiunii individ-context,*”.

Termenul „*handicap*” este utilizat și în art. 2 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care definește termenul „*discriminare*” astfel: „*prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă,*

handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

De asemenea, la art. 459 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că *„Persoanele care nu au capacitate deplină de exercițiu, precum și persoanele cu boli psihice și handicap mintal nu pot adopta.”.*

Totodată, la art. 211 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil este prevăzut faptul că *„Art. 211.- În sensul Codului civil, precum și al legislației civile în vigoare, prin expresiile alienație mintală sau debilitate mintală se înțelege o boală psihică ori un handicap psihic ce determină incompetența psihică a persoanei de a acționa critic și predictiv privind consecințele social-juridice care pot decurge din exercitarea drepturilor și obligațiilor civile.”.*

Ca urmare a celor de mai sus, recomandăm aplicarea dispozițiilor art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *„Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care: a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;”.*

6. La art. II, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, este necesară reformularea sintagmei „Legea 448/2005” cu sintagma „Legea nr. 448/2005”.

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 736/08.10.2025